

Quickscan Wet natuurbescherming Platepolder Heinekenszand

Projectnummer 180605

27 september 2018

Auteurs

Ing. S.J.M.P. Halters

Ing. R.J. Buijs

Opdrachtgever

Gemeente Borsele

Postbus 1

4450 AA HEINKENSZAND

Inhoudsopgave

1. INLEIDING.....	3
1.1 AANLEIDING.....	3
1.2 WETTELIJK KADER	3
1.3 DOEL ONDERZOEK	3
1.4 LEESWIJZER	3
2. WERKWIJZE	4
3. BUREAUSTUDIE	5
3.1 GEBIEDSBESCHERMING.....	5
3.2 SOORTBESCHERMING	6
4. RESULTATEN VELDBEZOeken	7
4.1 BIOTOPEN EN SOORTEN	14
4.2 WAARGENOMEN EN TE VERWACHTEN SOORTEN.....	16
5. TOETSING VAN HET PROJECT AAN DE NATUURWAARDEN	17
5.1 BESCHRIJVING GEPLANEDE ACTIVITEIT.....	17
5.2 TOETSING GEBIEDSBESCHERMING	18
5.3 TOETSING SOORTBESCHERMING	18
5.3.1 Vogelrichtlijnsoorten	18
5.3.2 Vleermuizen.....	19
5.3.3 Grondgebonden zoogdieren.....	20
5.3.4 Amfibieën en reptielen	20
5.3.5 Vissen	21
5.3.6 Planten.....	21
5.3.7 Overig beschermde soorten	21
6. MITIGERENDE MAATREGELEN	22
7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	23
LITERATUUR.....	25

Bijlage 1 Wettelijk kader

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Gemeente Borsele is voornemens direct ten zuiden van de huidige bebouwing de nieuwbouwwijk 'Platepolder' te laten ontwikkelen. In dit kader heeft Buijs Eco Consult in opdracht van de Gemeente Borsele een quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming verricht naar de voorkomende, dan wel te verwachten beschermde planten- en diersoorten binnen het projectgebied.

1.2 Wettelijk kader

Vanuit de (en per 01/01/2017 in werking getreden) Wet natuurbescherming is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het doel van deze natuurwetgeving is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Door, voorafgaand aan ruimtelijke ingrepen, stil te staan bij aanwezige natuurwaarden kan onnodige schade aan beschermde soorten worden voorkomen of beperkt. Indien schade aan (zwaarder) beschermde soorten niet te voorkomen is, is een ontheffing noodzakelijk. (Zie bijlage 1 voor nadere toelichting van het Wettelijk Kader).

1.3 Doel onderzoek

Het doel van deze quickscan is het analyseren of in het plangebied beschermde natuurwaarden in het geding zijn. Het doel van voorliggende toetsing is het opsporen van eventuele strijdigheden van de voorgenomen ingreep/ontwikkeling met de huidige (en per 01/01/2017 van kracht geworden) Wet natuurbescherming het bepalen of de aanvraag van een ontheffing danwel het werken volgens een goedgekeurd gedragscode noodzakelijk is.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft het plangebied. Hoofdstuk 3 gaat in op gevolgde werkwijze. Hoofdstuk 4 gaat in op de resultaten van het veldbezoek. Hoofdstuk 5 beschrijft de toetsing van de ingreep aan Wet natuurbescherming. Hoofdstuk 6 beschrijft de mitigerende maatregelen en Hoofdstuk 7 de conclusies en aanbevelingen. De wettelijke achtergronden van de Wet natuurbescherming zijn beschreven in bijlage 1.

2. Werkwijze

Om eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming op te sporen dient er een antwoord te komen op de volgende vragen:

1. Welke wettelijk beschermde soorten komen in het plangebied voor? Onder welk beschermingsregime vallen deze soorten?
2. Welke invloed heeft de geplande ingreep in het betreffende gebied op de beschermde soorten? En geldt wellicht een algemene vrijstelling voor een of meerdere soorten?
3. Door welke maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen of verzacht?
4. Indien de duurzame staat van instandhouding van beschermde soorten in gevaar komt, welk vervolgtraject dient dan doorlopen te worden?
5. Voor welke beschermde soorten moet een ontheffing aangevraagd worden, of kan gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode?

Om bovenstaande vragen te beantwoorden worden de volgende stappen doorlopen.

Stap 1. Verkenning beschikbare gegevens

De eerste werkstap bestaat uit een check op aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten op basis van verspreidingsgegevens van mogelijk voorkomende beschermde plant- en diersoorten (bureaustudie).

Stap 2. Veldbezoek

Er is een veldbezoek gebracht aan het plangebied en de omgeving. Hierbij is op basis van de gegevens van de bureaustudie, beoordeeld voor welke soorten het plangebied daadwerkelijk een geschikte habitat biedt en welke soorten er daadwerkelijk voor kunnen komen.

Stap 3. Effectenonderzoek

Op basis van de beschrijving van de voorgenomen ingreep en de verzamelde gegevens van stap 1 en 2 de (mogelijke) effecten (vernietiging, doden verstoring, vernieling) op de aangetroffen en verwachte beschermde soorten beschreven. Voor de verwachte negatieve effecten op de beschermde soorten worden mitigerende maatregelen voorgesteld.

Stap 4 Aanbevelingen met betrekking tot de aanwezige soorten

Op basis van stap 1 tot en met 3 worden conclusies getrokken met betrekking tot eventuele overtredingen van de verbodsbepalingen zoals genoemd in de Wet natuurbescherming artikelen 3.1, 3.5 en 3.10, en de te nemen vervolgstappen.

3. Bureaustudie

Het plangebied is gelegen ten zuidoosten van de dorpskern Heinkenszand Borsele (zie fig. 3.1). De locatie wordt aan de noord en westzijde omsloten door de dorpskern Heinkenszand. Aan de zuid en oostzijde zijn akkers en wederom dijken aanwezig. In het plangebied loopt de halfverharde Platteweg.

Het plangebied ligt ingeklemd tussen de Stenevate en de bestaande woningbouw aan (noord) Zuidzakseweg (oostzijde), de Heinkenszandseweg (zuid) en Oudekamersedijk (westzijde).

Afbeelding 3.1 Plangebied Platepolder (bron: Geoweb Zeeland)

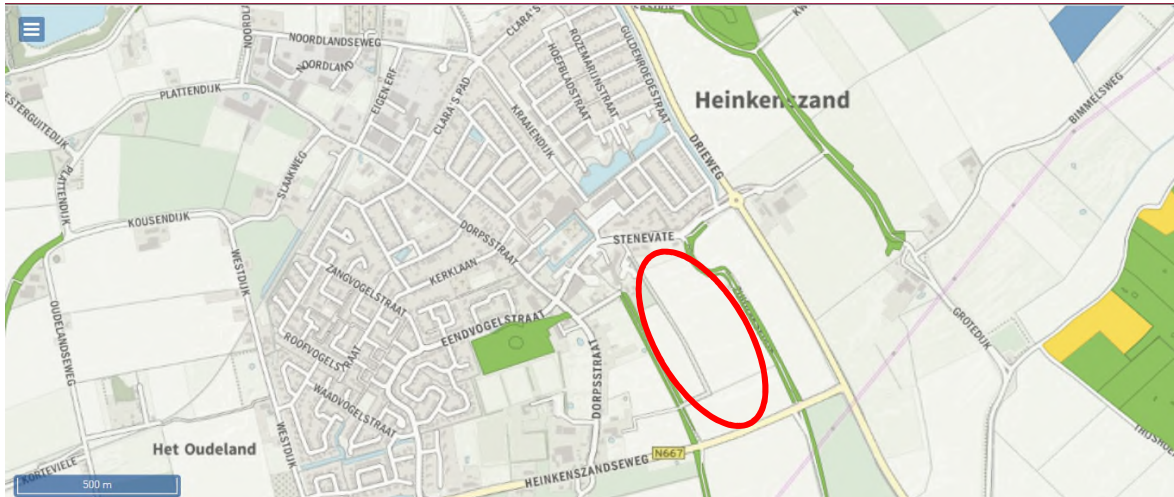
3.1 Gebiedsbescherming

Het plangebied is niet gelegen in of nabij Natura-2000 gebied (zie afbeelding 3.2). De afstand tot het dichtbij zijnde gebied (Westerschelde & Saeftinghe) is ca 7 km. Er zijn als gevolg van het project geen effecten denkbaar op Natura 2000-gebieden, dit kader wordt daarom niet meegewogen in de effectbeoordeling.

Afbeelding 3.2 Globale ligging plangebied (rode contour) ten opzichte van Natura 2000 (bron: Provincie Zeeland)

Wel is op enige afstand Natuur Netwerk Nederland (Zeeland) (NNN of NNZ) aanwezig. De dichtstbijzijnde NNZ, gebied dijken Zuid-Beveland ligt direct aan weerszijden van het plangebied op enkele meters van het plangebied, zie bijgaande figuur (zie afbeelding 3.3). Ten Westen ligt het gebied Landlust en verder ten oosten liggen wederom Dijken Zuid-Beveland en het Ganzengebied Sinoutkerke.

Afbeelding 3.3 Globale ligging plangebied (rode contour) ten opzichte van NNN (groen vlak) (bron: Provincie Zeeland)

3.2 Soortbescherming

Op basis van verspreidingsatlassen en waarneming.nl zijn aanwijzingen aangetroffen over de aanwezigheid van Habitatrichtlijnsoorten binnen het plangebied, waaronder vleermuizen. Binnen het plangebied zijn ook overig beschermde soorten waargenomen zoals konijn, egel en diverse muissoorten (bron: waarneming.nl). In de beplanting in en grenzend aan het plangebied kunnen vogels broeden.

4. Resultaten veldbezoeken

De planlocatie is op 28 juli en 10 september S.J.M.P. Halters bezocht in kader van de quickscan. Het terrein is onderzocht op de aanwezigheid van groeiplaatsen van hogere planten en het voorkomen van fauna, die volgens de Wet natuurbescherming beschermd zijn. Tevens is een algemene beoordeling gemaakt voor de geschiktheid van het gebied voor overige (niet aangetroffen) beschermde soorten.

Afbeelding 4.1 plangebied

4.1 Biotopen en soorten

Het plangebied bestaat uit, bebouwing met erven, gras/akkerlanden, struweel en opgaande beplanting, sloten en takkenrillen.

- + (half)verharde infra
- + akkers
- + struweel en opgaande beplanting
- + dijken met bomen
- + (zak)sloten, open water

(Half)verharde infra

De infra voorzieningen vormen geen essentieel leefgebied voor beschermde soorten, er zijn geen beschermde soorten op de bestratingen aangetroffen. Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig wat moet wijken voor de voorgenomen ontwikkeling. De beperkt aan de randen al aanwezige bebouwing zal gehandhaafd blijven. Rondom deze bebouwing is op enkele plaatsen wel de aanwezigheid van (huis/ring)mus waargenomen.

Akkers

Een groot gedeelte van het plangebied bestaat uit akker/akkerberm. Er zijn geen beschermde soorten aangetoond en/of worden hier verwacht. Wel is het mogelijk dat hier algemene weidevogels (scholekster, kievit) broeden.

Struweel opgaande beplanting

Vogels als ekster, kauw, houtduif, turkse tortel, koolmees en merel zijn waargenomen en daarnaast kunnen overige algemene bos- en struweelvogels (waaronder heggenmus, fitis, pimpelmees tjiftjaf, winterkoning) in het plangebied tot broeden komen.

Dijken met bomen

De aanwezige bomen en bosschages op de dijken (wel en niet vallend onder Dijken Zuid-Beveland) zijn in potentie eveneens geschikt voor algemene bos- en struweelvogels. Jaarrond beschermde vogels zijn niet broedend vastgesteld binnen het plangebied. Wel zijn in de westelijke (beschermde) dijk met populieren enkele nesten aanwezig. Hierin kan mogelijk een jaarrond beschermde vogel broeden (buisard, sperwer, boomvalk etc.) Ook zijn in een aantal aanwezige bomen gaten, kieren spleten aangetroffen. Deze vormen enerzijds broedbiotoop voor holten broedende vogels en anderzijds kunnen deze als verblijfsplaatsen dienen voor vleermuizen. Tevens is in de noordwesthoek van het plangebied groene specht gehoord.

De dijken vallen buiten het plangebied en blijven in de huidige vorm behouden.

Zakloten, open water

In het plangebied zijn geen grootschalige open wateren aangetroffen. Het overgrote deel van deze sloten was bij beide terreinbezoeken ook zonder water. Bij het bemonsteren van de aanwezige watergang met steeknet zijn geen beschermde soorten aangetroffen deze worden ook niet verwacht. Mogelijk worden de slootkanten door algemene watervogels als wilde eend, meerkoet, waterhoen etc. gebruikt om te broeden. Vanwege de ligging van enkele slootjes (nabij dijken met bomen, en in nabijheid van verruigde vegetatie en takkenrillen) is het wel mogelijk dat deze watertjes worden gebruikt door amfibieën.

In de ruimere omgeving komt ook de rugstreeppad voor, derhalve is die op deze locatie de aanwezigheid niet op voorhand uit te sluiten.

Takkenrillen

Nabij het plangebied zijn bij de dijken ook wat ruigte en takken(rillen) aanwezig. Deze zijn (mede vanwege de nabijgelegen slootjes) geschikt als overwinteringsplaats voor algemeen voorkomende amfibieën. Tijdens het veldbezoek zijn deze soorten niet aangetroffen, maar worden vanwege geschikt biotoop wel verwacht.

4.2 Waargenomen en te verwachten soorten

Op basis van de gegevens van de bureaustudie en de vastgestelde biotopen is een overzicht gemaakt van de beschermde en/of bijzondere soorten die in het plangebied worden verwacht of daadwerkelijk zijn waargenomen tijdens het veldbezoek.

Tabel 4.1: Te verwachten en waargenomen (vetgedrukte) soorten in het plangebied na veldbezoek.

Soort		
Nederlandse naam	Wet natuurbescherming, beschermingsregime	Provinciale verordening
Zoogdieren*		
Mol	Niet beschermd	
Haas	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Konijn	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Bunzing	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Hermelijn	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Egel	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Gewone dwergvleermuis	Habitatrichtlijn	
Ruige dwergvleermuis	Habitatrichtlijn	
Watervleermuis	Habitatrichtlijn	
Laatvlieger	Habitatrichtlijn	
Bosmuis	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Dwergmuis	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Aardmuis	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Veldmuis	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Huisspitsmuis	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Dwergspitsmuis	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Vogels*		
Merel	Vogelrichtlijn	
Koolmees	Vogelrichtlijn	
Grote bonte specht	Vogelrichtlijn	
Groene specht	Vogelrichtlijn	
Boerenwaluw	Vogelrichtlijn	
Heggenmus	Vogelrichtlijn	
Torenvalk	Vogelrichtlijn	
Buizerd	Vogelrichtlijn, JBN	
Sperwer	Vogelrichtlijn, JBN	
Huismus	Vogelrichtlijn, JBN	
Ringmus	Vogelrichtlijn	
Fitis	Vogelrichtlijn	
Tijftjaf	Vogelrichtlijn	
Koolmees	Vogelrichtlijn	
Pimpelmees	Vogelrichtlijn	
Zwartkop	Vogelrichtlijn	
Ekster	Vogelrichtlijn	
Zwarte kraai	Vogelrichtlijn	
Kauw	Vogelrichtlijn	
Spreeuw	Vogelrichtlijn	
Houtduif	Vogelrichtlijn	
Meerkoet	Vogelrichtlijn	
Wilde eend	Vogelrichtlijn	
Waterhoen	Vogelrichtlijn	
Turkse tortel	Vogelrichtlijn	
Fazant	Vogelrichtlijn	
Patrijs	Vogelrichtlijn	
Kievit	Vogelrichtlijn	
Schalekster	Vogelrichtlijn	
Amfibieën en reptielen		
Rugstreeppad	Habitatrichtlijn	
Gewone pad	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Kleine watersalamander	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling
Bastaard kikker	Overige Soorten	Gedeeltelijke vrijstelling

Toelichting tabel

Voor toelichting op beschermingsregime van de Wet natuurbescherming wordt verwezen naar de toelichting in bijlage 1 JBN Jaarrond beschermd nest

* de lijst met potentieel voorkomende vogels/zoogdieren is niet uitputtend (mogelijk uitgebreider aantal soorten aanwezig).

5. Toetsing van het project aan de Natuurwaarden

5.1 Beschrijving geplande activiteit

De activiteiten om Platepolder mogelijk te maken bestaat o.a. uit de volgende werkzaamheden:

- het verbreden van de bestaande watergangen;
- graven van nieuwe watergangen;
- aanleg van (tijdelijke) infra;
- bouwrijp maken kavels Platepolder;
- bouwen van woningen met bijbehorende infra en straatverlichting.

platepolder

Afbeelding 5.1. Plangebied (bron: gemeente Borsele)

5.2 Toetsing gebiedsbescherming

Het plangebied ter plaatse van Borsele is niet gelegen in of nabij Natura-2000 gebied. Er zijn als gevolg van het project geen effecten denkbaar op Natura 2000-gebieden, dit kader wordt daarom niet meegewogen in de effectbeoordeling.

Er zullen geen veranderingen plaatsvinden met wezenlijke gevolgen voor natuurlijke kenmerken en waarden van de NNN. De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen fysieke impact op NNN-natuur, dus er is geen sprake van oppervlakteverlies. De afstand tussen het plangebied en de NNN is weleens waar beperkt echter wel van elkaar gescheiden. Er vindt dus geen versnippering en/of oppervlakteverlies plaats. Door in het ontwerp rekening te houden met de inrichting en het verlichtingsplan kan ook verstoring tot een minimum worden beperkt.

5.3 Toetsing soortbescherming

5.3.1 Vogelrichtlijnsoorten

Nesten van vogels worden verstoord door zowel bewegingen als geluid, maar niet elke vogel is even gevoelig. In het algemeen geldt dat regelmatige verstoring tijdens het broeden tot gevolg heeft dat het broedsel in de steek wordt gelaten door een gevoel van onveiligheid. Voor soorten die slechts één broedsel per jaar produceren betekent dit een verloren jaar. Voor vogels die meerdere broedsels per jaar produceren zijn de gevolgen veel minder desastreus. Die soorten kunnen dan een nieuwe broedplek zoeken en opnieuw eieren leggen en uit broeden.

Indien de werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode maart - augustus, dan worden daarbij veelal broedende vogels verstoord. Alle nesten, eieren en jongen zijn beschermd gedurende de voortplantingsperiode. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het vernielen/vernietigen van nesten van broedende vogels in kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Als er nesten aanwezig zijn moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot het moment dat de jonge vogels uitvliegen.

De voorkomende aangetroffen vogels zijn algemeen en hebben een breed verspreidingsgebied in Nederland. Gedurende de ontwikkeling /inrichting van het terrein zullen mogelijkerwijs maatregelen genomen moeten worden om broeden van deze algemeen voorkomende vogels te voorkomen.

Daarnaast zijn op enkele plaatsen rondom de huidige bebouwing huismussen waargenomen. Deze bebouwing blijft, net als de omliggende hagen/groen behouden.

Tevens is een nest waargenomen dat dienst zou kunnen doen als nest van bijvoorbeeld buizerd, sperwer of en andere jaarrond beschermde (roof)vogel. De locatie van dit mogelijk jaarrond beschermd net is weergegeven in figuur 5.2.

Indien het nest gebruikt wordt door een andere vogel (zwarte kraai bijvoorbeeld) of niet bezet meer is, zijn de hieronder benoemde beperkingen niet van toepassing.

Afbeelding 5.1. Locatie en foto aanwezig groter nest (aangegeven in geel)

De gunstige staat van instandhouding van de algemeen voorkomende vogels is niet in het geding. Voor de bezetting van het nest in de westelijke dijk is nader onderzoek noodzakelijk, of er dient voldoende afstand van deze locatie te worden gehanteerd (75 m^1). Verder dient het functioneel leefgebied (huidige bebouwing en hagen) voor huismus in stand te worden gehouden.

5.3.2 Vleermuizen

Het plangebied bevat geen verdwijnende verblijffuncties (te kappen bomen of te slopen opstallen). Wel kan het gebied als foerageergebied fungeren. Omdat het plangebied geen (grootschalig) water of begroeiing (uitgezonderd de gewassen op de akkers) kent is deze vergelijkbaar met overig agrarisch gebied in de omgeving. Er is hierdoor voldoende alternatief voorhanden.

Mogelijk dat vleermuizen de wegen rondom het plangebied en de groenstructuren in het plangebied vanwege de lijnvormige opstelling van de aanwezige bomen/groenstructuren gebruiken als vlieg/-foerageerroute. Er is echter niet bekend wat de foerageerroute en omvang van de populatie(s) in deze omgeving is.

Om de effecten op vleermuizen te kunnen beoordelen is een nader inzicht in het gebruik van de omgeving door vleermuizen noodzakelijk. Deze groenstructuren blijven geheel gehandhaafd. Om eventuele effecten op vleermuizen verder te voorkomen kan met het ontwerp van het plan (incl. verlichting) rekening worden gehouden met deze eventuele functies.

De gunstige staat van instandhouding van de potentieel in de omgeving van het plangebied verblijvende vleermuizen kan formeel pas na nader onderzoek worden beoordeeld. Omdat voldoende alternatief foerageergebied voorhanden is in de directe omgeving, er geen sprake is van verblijfplaatsen in het plangebied zelf en de groenstructuren (en daarmee mogelijke vlieg/foerageerroutes) gehandhaafd blijven, kan met rekening houden met het ontwerp eventuele effecten (van bijvoorbeeld verlichting) op deze functies worden voorkomen, mits de mitigerende maatregelen worden opgevolgd.

5.3.3 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens de werkzaamheden kunnen kleine zoogdieren worden verstoord en hun vaste verblijfplaatsen vernield. Onder kleine zoogdieren in het plangebied vallen: muizen, egel, konijn, haas, mol, bunzing, hermelijn en wezel.

Deze schade is maar, moeilijk te voorkomen. De effecten kunnen worden verminderd door de werkzaamheden aan buiten de voortplantingsperiode te plannen en gefaseerd uit te voeren.

Dit houdt in dat eerst de aanwezige vegetatie ter plaatse zo kort mogelijk wordt gemaaid of wordt verwijderd, alvorens in een later stadium bouwrijp te maken. Het hierdoor minder geschikt gemaakte leefgebied kan dan tijdig door de aanwezige zoogdieren worden verlaten.

Ten aanzien van deze soorten geldt dat ze bij voorkeur (zorgplicht) niet tijdens hun winterslaap mogen worden gestoord door het verwijderen van struweel, ruigte, steen- en takhopen. Dat betekent dat bosschage, struweel, ruigte en eventuele steen- en takhopen in de periode van half september tot 1 november of kort na eind februari zouden moeten worden geruimd. Deze bepaling komt voort uit de 'algemene zorgplicht' zoals die in de Wet natuurbescherming is beschreven (zie bijlage 1).

De gunstige staat van instandhouding van de voorkomende zoogdiersoorten is niet in het geding.

5.3.4 Amfibieën en reptielen

Amfibieën en reptielen zijn niet aangetroffen. Vanwege de gunstige habitatomstandigheden in het plangebied is de aanwezigheid van algemeen voorkomende amfibieën wel mogelijk. Voor deze soorten, uitgezonderd de rugstreeppad, geldt echter een vrijstelling van de verbodsbepalingen voor bestendig beheer en onderhoud, almede ruimtelijke ontwikkeling. Bovendien zijn deze soorten niet bedreigd maar verkeren zij in een goede staat van instandhouding.

De gunstige staat van instandhouding van de voorkomende amfibieën is niet in het geding. Voor het bepalen van aanwezigheid van rugstreeppad in het gebied is (volgens het kennisdocument) aanvullend onderzoek noodzakelijk. Indien deze wordt aangetroffen dan is een ontheffingsaanvraag soortbescherming noodzakelijk.

5.3.5 Vissen

Beschermde vissen zijn niet aangetroffen, tijdens de planrealisatie zal het wateroppervlak alleen maar toenemen wat gunstig is voor vissen.

De gunstige staat van instandhouding van de voorkomende vissen is niet in het geding.

5.3.6 Planten

Op de planlocatie zijn geen beschermde planten waargenomen. Op basis van de habitattypes worden de in de Wet natuurbescherming beschermde planten in het plangebied ook niet verwacht.

Wel zijn net buiten het plangebied enkele minder voorkomende (maar onbeschermd) flora waargenomen zoals dubbelkelk, wilde marjolein. Deze soorten zijn enkel waargenomen in het gebied van Dijken Zuid-Beveland maar buiten het plangebied.

De gunstige staat van instandhouding van de voorkomende planten is niet in het geding.

5.3.7 Overig beschermde soorten

Er zijn geen effecten te verwachten op andere beschermde soorten, zoals dagvlinders, libellen, kevers en andere ongewervelden.

De gunstige staat van instandhouding zal niet worden aangetast als gevolg van de voorgenomen ingreep.

6. Mitigerende maatregelen

Ter voorkoming van overtreding van verbodsbepalingen voor de planrealisatie en tijdens de uitvoering zoals, vernielen van nesten volgen hier een aantal mitigerende maatregelen.

- Rondom de mogelijke nestboom worden een afstand van 75 meter gehanteerd voor werkzaamheden. Indien dit niet passend is in het plan is nader onderzoek naar de (eventuele) bezetting van dit nest noodzakelijk.
- Het habitat van de aanwezige huismussen (rondom huidige bebouwing Stenevate en Zuidzaksedijk) moet worden gehandhaafd.
- Indien de werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode tussen half maart en eind juli dient het werkterrein en de directe omgeving onaantrekkelijk te maken voor algemeen voorkomende broedende vogels. Deze maatregelen bestaan uit:
 - groenstroken, struweel (bramen) en struiken in het plangebied buiten het vogelbroedseizoen verwijderen (voor 1 maart);
 - voor het verwijderen van groen en struiken de beplanting (laten) inspecteren door deskundige (ecoloog) op aanwezigheid van vogelnesten.
 - Tijdelijke gronddepots zo kort mogelijk in standhouden en voorzien van flauwe taluds (voorkomen van steile taluds voor vestiging van oeverzwaluwen).
 - Materiaaldepots zo kort mogelijk in stand houden om te voorkomen dat deze als broedlocatie (o.a. ekster, witte kwikstaart) in gebruik worden genomen;
 - Voorkomen van tijdelijk water in het plangebied. Dit kan pionieersoorten als rugstreeppad (in ruimere omgeving in ieder geval aanwezig) aantrekken.
- Voor de werkzaamheden in het vogelbroedseizoen nabij nesten geldt:
 - Geen depots/keten in de omgeving van nesten of nabijgelegen groenstructuren aanleggen.
 - Werkzaamheden ter plaatse van de nesten in het plangebied voornamelijk machines uitvoeren. Dit geeft minder verstorend effect dan menselijke aanwezigheid. En enkel strikt noodzakelijke werkzaamheden in korte tijd uitvoeren.
- Voor de eventuele aanwezigheid van vleermuizen geldt dat de werkzaamheden tussen 1 april en 1 november tijdens de daglichtperiode worden uitgevoerd, en geen gebruik wordt gemaakt van tijdelijke verlichting die uitstraalt naar groenstructuren/dijken of naar boven.
- Indien (aangepaste) verlichting afwijkend van de huidige situatie ter plaatse van de dijken (ook bij verstrooid licht vanuit het plangebied) moet worden toegepast is aanvullend (jaarrond) onderzoek naar de aanwezigheid en het gebruik van de gebieden door vleermuizen noodzakelijk. Een andere mogelijkheid is het in samenspraak met een ecoloog maken van een verlichtingsplan waarbij verlichting (incl. strooilicht) van de dijken en groenstructuren wordt voorkomen.
- In het kader van de zorgplicht met betrekking tot zoogdieren wordt aanbevolen om de aanwezige vegetatie zo kort mogelijk te maaien na het opruimen van het afval en het struweel, voordat in een later stadium het grondverzet begint. Het leefgebied wordt hierdoor eerst minder geschikt gemaakt en kan dan tijdig door de aanwezige zoogdieren worden verlaten. Tevens zullen tijdens het grondverzet nog aanwezige exemplaren bij gebrek aan dekking eerder verjaagd worden.

7. Conclusies en aanbevelingen

Kort samengevat is het resultaat van de quickscan:

1. Het plangebied is niet gelegen in of direct nabij Natura 2000 gebied. Effecten als oppervlakteverlies, versnippering en verstoring zijn uitgesloten. Wel is op korte afstand NNN gebied (dijken Zuid-Beveland) aanwezig. Van oppervlakteverlies en versnippering is geen sprake. Verstoring kan tot een minimum worden beperkt door inpassing van de beleving van deze dijken in het plan (t.a.v. afstanden en licht bijv.).
2. Op de planlocatie komen beschermde soorten voor die een belemmering kunnen vormen voor de ontwikkeling van de locatie. Voor uitsluiten van rugstreeppad is volgens kennisdocument aanvullend onderzoek noodzakelijk.
3. Mogelijk worden de randen (dijken met bomen) van plangebied door vleermuizen gebruikt (als vlieg-/foerageerroute). Dit kan in beperkte mate eveneens gelden voor het plangebied zelf. Indien deze bestaande bomen en overige lijnvormige structuren blijven gehandhaafd, zal uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden geen invloed hebben op het mogelijk gebruik door vleermuizen van deze locaties. En worden verbodsbepalingen zoals geformuleerd onder artikel 3.5 niet overtreden. Bijkomende voorwaarde is wel dat werkzaamheden ter plaatse van deze dijken overdag en zonder (aanpassing van) de huidige (straat)verlichting worden uitgevoerd.
4. Op de planlocatie komen wel algemene soorten voor, die weliswaar beschermd zijn, maar zo algemeen dat hun voortbestaan niet wordt bedreigd. Daarbij geldt voor de grondgebonden zoogdieren (o.a. konijn, haas, egel en algemeen voorkomende muizen) en algemene amfibieën op basis van de provinciale verordening een vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing (ex. Art. 3.31) van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd voor het overtreden van verbodsbepalingen (Art 3.10).
5. Voor alle in het wild voorkomende plant- en diersoorten geldt ook de bepaling van zorgplicht (Art 1.11). Door het naleven van de mitigerende maatregelen kan de zorgplicht goed worden ingepast in het werk.

Aanbevelingen

- Een nadere planuitwerking voor/aangaande de afstand van bebouwing en verlichting tot de dijken (met bomen). Deze informatie is wenselijk om de effecten van de ontwikkeling en de eventuele noodzaak voor nader onderzoek (voor vleermuizen en aanwezig nest) te bepalen. Bij aanpassing/toepassen van de verlichting nabij deze dijken is een aanvullend (jaarrond) vleermuisonderzoek nodig om het voorkomen van vleermuizen in/rondom het plangebied en eventuele functie van deze lijnvormige structuur (en omgeving) in beeld te brengen, en als input te dienen voor een te (laten) maken verlichtingsplan.
- Ecologische begeleiding tijdens het werken in het broedseizoen (o.a. voorafgaand het broedseizoen op aanwijzing ecooloog broedbiotoop laten verwijderen dat binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden groeit).
- Duurzaam en natuur-inclusief bouwen toepassen in het plangebied. Daarmee worden voor urbane soorten (als huismus, gierzwaluw en vleermuis) verblijven geïntegreerd in de woningbouw. Door daarnaast bewust om te gaan met groen(beleving) en tijdelijke opvang van water wordt een toekomstgerichte wijk gerealiseerd.
- Naast de quickscan op natuurwaarden is het aan te bevelen om in het kader van de externe werking op het Natura-2000 gebied een beoordeling van stikstofdepositie te laten uitvoeren.

Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is een uiteraard een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is dan ook voldoende invulling gegeven aan artikel 1.11 (zorgplicht) van de Wet natuurbescherming. Wat betreft het vooronderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Het voorafgaand aan de werkzaamheden controleren van het werkterrein blijft altijd noodzakelijk en valt onder de algemene zorgplicht van de Wet natuurbescherming (art. 1.11).

Literatuur

Broekhuizen, M.S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren KNNV, Utrecht

Diepenbeek, A. van, 1999. Veldgids diersporen, KNNV Uitgeverij, Utrecht

Strumpel, T. & Strijbosch H., 2006. Veldgids amfibieën en reptielen, KNNV Uitgeverij, Utrecht

Wynhoff, I., Swaay, van C., & Made van der J., Veldgids Vlinders, KNNV Uitgeverij, Utrecht

Kennisdocument buizerd: <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-002-Kennisdocument-Buizerd-1.0.pdf>

Websites:

www.verspreidingsatlas.nl

www.Ravon.nl

www.vlinderstichting.nl

www.telmee.nl

www.floron.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.zeeland.nl

Bijlage 1 Wettelijk kader

Hieronder volgt een algemene beschrijving van de Natuurwetgeving, gevolgd door betreffende onderdelen van de wetgeving.

De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedsbescherming en soortbescherming. De gebiedsbescherming is geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998 en omvat de Natura 2000-gebieden. Per 01/01/2017 zijn beide onderdelen (en de Boswet) geïntegreerd in de Wet natuurbescherming (Wn).

Gebiedsbescherming

In de Natura 2000 gebieden zijn de beschermde natuurmonumenten alsmede de gebieden met de status Vogel- en/of de Habitatrichtlijngebied (Voorheen Speciale beschermings Zones, Sbz's) opgenomen.

Globaal kan worden gesteld dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedsspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

Soortbescherming

De soortbescherming is per 01/01/2017 ook opgenomen in de Wet natuurbescherming. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen Natura 2000-gebieden. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent geen externe werking. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het projectgebied. Conform deze wet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijke voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Vanuit deze kennis dienen plannen en projecten getoetst te worden aan eventuele strijdigheid met de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming.

Onder de werking van de soortbescherming vallen circa 930 dier- en plantensoorten. Alle inheemse zoogdieren, vogels, amfibieën, en reptielen zijn beschermd. Tevens hebben een aantal planten, vissen, insecten en ongewervelden een beschermde status. Voor de in het wild voorkomende planten en dieren geldt bovendien de algemene zorgplicht (art. 1.11).

Volgens de Wet natuurbescherming mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden gedood, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting- of vaste rust of verblijfplaatsen mogen niet opzettelijk worden beschadigd of vernield. Habitatrichtlijnsoorten mogen tevens niet opzettelijk worden verstoord. Beschermde planten mogen niet opzettelijk van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. De verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wn) staan vernoemd in onderstaand kader.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming (Wn)

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Ministerie van Economische Zaken

De werkingssfeer van de Wet natuurbescherming is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft de beschermde soorten **overal** in Nederland bescherming.

In o.a. artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wet natuurbeschermingswet worden de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden weergegeven. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de ontheffing- of vrijstelling (zoals werken met een goedgekeurde gedragscode) hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied.

- **Beschermde soorten – met (Provinciale) vrijstelling:**
Voor deze soorten geldt een vrijstelling van een of meerdere verbodsbepalingen (zoals bijvoorbeeld het vangen van dieren en/of het vernielen van vaste verblijfsplaatsen). Voor deze soorten is derhalve in veel gevallen geen ontheffing nodig. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de zorgplicht, die eveneens van de Wet natuurbescherming uitgaat.
Soorten die vallen onder de vrijstelling betreft over het algemeen (en dus per Provincie verschillend) onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals algemene muizen- en spitsmuizen, de woelrat, de egel, konijn, ree en vos, algemene amfibiesoorten, waaronder de bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.
- **Overige ‘nationaal beschermde’ soorten:**
Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer een mogelijkheid voor ontheffing, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en ‘doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort’. Voor deze soorten is derhalve een ontheffing nodig of kan gewerkt worden met een goedgekeurde gedragscode.

Soorten die vallen onder dit nationale beschermingsregime vallen betreft onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals das, boomarter, algemene amfibieën en reptielen alpenwatersalamander, hazelworm, flora als schubvaren en bokkenorchis en vissoorten waaronder de grote modderkruiper. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht.

- **Habitatrichtlijnsoorten:**

Voor deze soorten geldt het zwaarste beschermingsregime en is voor ruimtelijke ontwikkeling geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Wel kan als voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang ook bij ruimtelijke ontwikkeling gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht. Tot dit beschermingsregime horen o.a. alle vleermuissoorten, de bever, otter, noordse woelmuis, verschillende amfibiesoorten waaronder rugstreeppad en kamsalamander.

- **Vogelrichtlijnsoorten:**

Alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. Voor deze soorten geldt het zwaarste beschermingsregime en is voor ruimtelijke ontwikkeling ook geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Wel kan als voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang ook bij ruimtelijke ontwikkeling gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht.

Zorgplicht

Voor alle in het wild voorkomende plant- en diersoorten, dus ook voor onbeschermden en beschermden soorten die zijn vrijgesteld geldt wel de ook 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wet natuurbescherming). Deze zorgplicht houdt in dat initiatiefnemer passende maatregelen moet nemen om schade aan beschermden gebieden en in het wild voorkomend plant en diersoorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en diersoorten als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien een locatie in die periode bouwrijp wordt gemaakt, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daarop volgende voorjaar probleemloos worden gewerkt.

Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen kort gemaaid worden, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren of amfibieën die in winterslaap gaan. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermden soorten worden waargenomen dienen maatregelen genomen te worden om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen of terreindelen af te zetten en het werk ter plaatse stil te leggen). Ecologische begeleiding kan hierin voorzien.

Memo

memonummer	100213-004
datum	15 februari 2021
aan	Mevrouw. J. Vogel-Zweistra Rothuizen
van	S.J.M.P. Halters Buijs Eco Consult B.V.
plan	Platepolder Heinkenszand
projectnr.	200619
betreft	Nader onderzoek ecologie bestemmingsplanwijziging Platepolder Heinkenszand Borsele

Ecologische onderzoek

In 2020 hebben diverse terreinbezoeken plaatsgevonden voor enerzijds een update van de uitgevoerde ecologische quickscan (2018) en anderzijds voor nader onderzoek naar diverse mogelijk aanwezige beschermde soorten. De globale locatie van het plangebied is opgenomen in figuur 1.

Figuur 1: Globale planlocatie in rode contour (Bron: opdrachtgever)

Aanleiding en doel

Er wordt beoogd om de bestemming van het plangebied te wijzigen, van agrarisch gebruik (akkers) naar woningbouw.

In het kader van het aspect 'ecologie' van deze ruimtelijke ontwikkeling dient er een quickscan in kader van soortbescherming gedaan te worden. Dit om te bepalen of er mogelijk negatieve effecten voor aanwezige beschermde plant- en/of diersoorten, die in de (per 1-1-2017 van kracht geworden) Wet natuurbescherming beschermd zijn, als gevolg van de voorgenomen activiteiten ontstaan.

En vastleggen of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd en welke voorwaarden hier eventueel voor gelden.

De opdrachtgever heeft aan Buijs Eco Consult de opdracht gegeven om in dit kader een quickscan Wet natuurbescherming, onderdeel soortbescherming in het plangebied uit te voeren.

Wettelijk kader

Vanuit de Wet natuurbescherming is bij ruimtelijke ingrepen en niet bestendig beheer de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied. Het doel van de Wet natuurbescherming is o.a. het in standhouden van de inheemse flora en fauna. Door, voorafgaand aan ruimtelijke ingrepen en niet bestendig beheer, stil te staan bij aanwezige natuurwaarden, kan onnodige schade aan beschermde soorten worden voorkomen of beperkt.

Voor in gebruik zijnde vogelnesten wordt voor niet bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkelingen geen ontheffing verleend in het kader van de Wet natuurbescherming. Werkzaamheden zijn hierdoor enkel mogelijk buiten de kwetsbare periode (buiten het broedseizoen) of indien geen sprake is van aanwezige vogelnesten.

Voor jaarrond beschermde nesten van vogelsoorten is onder de juiste omstandigheden wel een ontheffing mogelijk.

Voor een uitgebreide toelichting op de Wet natuurbescherming wordt verwezen naar bijlage 1.

Uit de quickscan volgt de onderstaande conclusies:

1. Vanuit het onderdeel gebiedsbescherming zijn er geen belemmeringen voor de voorgenomen verandering (stikstofdepositie niet meegenomen);
2. Vanuit het onderdeel soortenbescherming is nader onderzoek (volgens de geldende protocollen nodig) om aanwezigheid van deze soorten uit te sluiten (danwel vast te stellen).

De bevindingen zijn kort beschreven in onderstaande rapportage. Voor de resultaten van de quickscan verwijzen wij u naar de separaat geleverde beknopte rapportage.

Uitvoering veldcontroles

Voor het vaststellen/uitsluiten van jaarrond beschermde vogels is het plangebied op diverse momenten overdag bezocht. Daarnaast zijn diverse bezoeken in de avonduren uitgevoerd (voor onderzoek naar vleermuizen en rugstreepd).

In de onderstaande tabel zijn de verrichte bezoeken opgenomen.

Tabel 1: veldbezoeken

Datum 2020	Moment van de dag	Soortgroep	Bijzonderheden
4 maart	Ochtend	Vogels	
6 april	Ochtend	Vogels	
16 april	Avond	Vogels, rugstreepd	
29 april	Ochtend	Vogels	
17 mei	Avond	Rugstreepd, vleermuis	Geen water in waterlopen
10 juni	Avond/nacht	Rugstreepd	Geen water in waterlopen
4 juli	Avond/nacht	Rugstreepd	Geen water in waterlopen
29 september	nacht	Rugstreepd, vleermuis	

Veldresultaten per soortgroep

Jaarrond beschermde vogels

Ter plaatse van herontwikkelingslocatie Platepolder zijn geen jaarrond beschermde nesten waargenomen. Een nest in NNN gebied aan de Oudekamersdijk is vermoedelijk in gebruik door zwarte kraai.

Wel is de buizerd in de omgeving van het plangebied waargenomen. Vermoedelijk foerageert deze soort in en rondom het plangebied.

Ook is ter plaatse van de bestaande bebouwing op diverse plaatsen huismus aanwezig. Deze is afhankelijk van de bestaande groenstructuren. Aangenomen is dat deze groenstructuren niet wijzigen waardoor er geen effecten op de aanwezige huismussen plaatsvinden als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling. Wanneer groenstructuren wel wijzigen is een nieuwe toetsing op eventuele negatieve effecten van huismus noodzakelijk.

Rugstreeppad

In 2020 zijn tijdens de diverse bezoeken aan het plangebied geen rugstreeppadden waargenomen. Dit valt mogelijk ook te verklaren door de afwezigheid van voortplantingswater aangezien tijdens diverse veldbezoeken de sloten geen water bevatten (zaksloten?). De akkers zijn gedurende enkele veldbezoeken bewaterd door water dat buiten het plangebied werd onttrokken. Hierdoor was het niet mogelijk (en nodig) om te zoeken naar eistrengen.

Tijdens de avondbezoeken is geen koorzang waargenomen. Ook in de directe omgeving zijn geen rugstreeppadden gehoord.

Mogelijk kan door het ontwikkelen van de locatie wel aantrekking van rugstreeppad uit de wijdere omgeving plaatsvinden: in het plan is voorzien om meer open water te creëren, dit in combinatie van zand voor de bouw kan voor een pioniersituatie voor deze soort zorgen en daardoor aangetrokken worden naar de locatie.

Vleermuizen

Ter plaatse van het plangebied zijn geen essentiële functies voor vleermuizen verwacht. Wel kunnen de randen van het plangebied (dijken met bomen) onderdeel vormen van essentieel foerageergebied en/of vliegroutes.

Omdat het voorzienbaar is dat vanwege de ontwikkeling effecten kunnen optreden (bijv. als gevolg van verlichting) heeft in het voorjaar en in het najaar onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van vleermuizen.

Uit het onderzoek volgt dat de bomenrij langs de Oudekamersdijk een vlieg- en foerageerroute is voor met name gewone dwergvleermuis en in mindere mate tevens voor laatvlieger. Deze functie kan prima blijven behouden: de bomen aan de Oudekamersdijk blijven behouden, alleen zal tijdens de ontwikkeling en evt. verlichting van paden wel rekening moeten worden gehouden met deze functie.

Figuur 2: Vleermuiswaarnemingen 2020 met in rode pijl de waargenomen vlieg/foerageerroute

Ook ter plaatse van het Zuidzaksedijk en incidenteel binnen het plangebied is diffuse activiteit van vleermuizen waargenomen, dit betreft echter geen essentiële functies. Daarbij is buiten het plangebied voldoende alternatief aanwezig.

Tijdens het najaar is ter plaatse van deze dijk tevens een verhoogde vleermuisactiviteit waargenomen, echter in mindere mate ten opzichte van het voorjaarsbezoek. Wel is tijdens deze veldronde ook ruige dwergvleermuis waargenomen.

Dit is een migrerende soort die in het voorjaar (en met name ook) in het najaar vanaf noord/oost Europa naar het zuidwesten trekt om te overwinteren en daardoor ook op veel locaties (zoals in de Provincie Zeeland) kan worden waargenomen.

Kleine marterachtigen

Binnen het plangebied is geen hagenstructuur of anderszins kleine landschapselementen aanwezig die verdwijnen waardoor leefgebied van deze soorten verloren gaat. Mogelijk wordt incidenteel wel het agrarisch landschap van de Platepolder gebruikt om te foerageren. Overige functies zijn niet waargenomen.

Overige soorten

Per december 2020 zijn naast kleine marterachtigen (wezel en hermelijn) ook bunzing, haas en konijn van de Provinciale vrijstellingslijst gehaald. Voor bunzing geldt hetzelfde als wezel en hermelijn (zie paragraaf hierboven), konijn is binnen het plangebied niet waargenomen. Haas is binnen het plangebied (buiten fase 1) wel waargenomen. Door zorgvuldig werken toe te passen wordt voorkomen dat verbodsbepalingen worden overtreden: door bijv. voorafgaande aan de werkzaamheden ter terrein met een veldinspectie te beoordelen op aanwezigheid van beschermde soorten en door rekening te houden met de kwetsbare periode

Resume en aandachtspunten:

1. Binnen de planlocatie zijn geen vogels ter plaatse waargenomen (met jaarrond beschermd nest). Gezien de uitgevoerde veldbezoeken mag worden aangenomen/geconcludeerd dat de soort niet binnen het plangebied aanwezig is;
2. Voor huismus worden als gevolg van de voorgenomen ontwikkelingen geen negatieve effecten verwacht omdat aangenomen is dat de huidige groenstructuren aan de rand van het plangebied/net buiten het plangebied niet worden aangetast. Wanneer deze groenstructuren wel onderdeel vormen van de ontwikkeling is een nieuwe beoordeling noodzakelijk.
3. Op locatie zijn geen rugstreeppadden waargenomen. Een groot gedeelte van de tijd lijken de aanwezige sloten (als gevolg van droogte?) droog te staan waardoor voortplantingswater binnen het plangebied niet aanwezig is. Vanwege de afwezigheid van voortplantingswater in 2020 is de aanwezigheid van rugstreeppad ook te niet te verwachten. Wel kan de soort door aanvoer van zand en tijdelijk water (bijv. als gevolg van verdiepte sporen in voorbereidingsfase van de bouw) tijdens de werkzaamheden worden aangetrokken. Aanbevolen wordt om binnen het plangebied geen tijdelijke depots zand langdurig te hebben liggen en tijdelijke wateren te voorkomen.
4. Binnen en nabij het plangebied zijn drie soorten vleermuizen waargenomen, gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. Van de eerste twee soorten is aan de rand van het plangebied een essentiële vlieg/foerageerroute waargenomen. De ruige dwergvleermuis is in het najaar waargenomen. Deze soort kan mogelijk tijdelijke verblijfplaatsen hebben (in de bomen langs de Oudekamersdijk). Als gevolg van deze aangetroffen functie is verlichting van deze dijk direct/of indirect uitgesloten. Indien toch (tijdelijk of lokaal) verlichting noodzakelijk is dit het voorgenomen plan opnieuw te worden beoordeeld op effecten.
5. Binnen het plangebied zijn geen groenstructuren aanwezig (hagen bomenrijen met onderbegroeiing) die als gevolg van het planvoornemen verdwijnen. Hierdoor verdwijnen ook geen landschapselementen die voor kleine marterachtigen een essentiële rol kunnen vervullen.
6. Voor broedvogels en overige soorten geldt dat door middel van het zorgvuldigheidsprincipe overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming kunnen worden voorkomen. Door o.a.
 - voorafgaande de uiteindelijke werkzaamheden een ecologische veldinspectie te laten uitvoeren (naar o.a. aanwezige (broedvogel)soorten);
 - met werkzaamheden starten buiten het kwetsbaar broed- en voortplantingsseizoen.

Literatuur

- Bekker, D.L. & J.B.M Thijssen 2012. Verspreidingsonderzoek, Nederlandse Zoogdieren. VONZ 2011. Rapport 2012.03. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- Diepenbeek, A. van, 1999. Veldgids diersporen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Strumpel, T. & Strijbosch H., 2006. Veldgids amfibieën en reptielen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Wynhoff, I., Swaay, van C., & Made van der J., Veldgids Vlinders, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Kennisdocument gewone dwergvleermuis, BIJ12 juli 2017 rev. 1.0
- Kennisdocument ruige dwergvleermuis, BIJ12, juli 2017 rev.1.0
- Kennisdocument buizerd BIJ12, juli 2017, revisie 1.0
- Kennisdocument huismus, BIJ12, juli 2017, revisie 1.0.

Websites:

- www.zeeland.nl
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.telmee.nl

Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is een uiteraard een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is dan ook voldoende invulling gegeven aan artikel 1.11 (zorgplicht) van de Wet natuurbescherming. Wat betreft het vooronderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Bijlage 1 Wettelijk kader

Hieronder volgt een algemene beschrijving van de Natuurwetgeving, gevolgd door betreffende onderdelen van de wetgeving.

De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedsbescherming en soortbescherming. De gebiedsbescherming is geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998 en omvat de Natura 2000-gebieden. Per 01/01/2017 zijn beide onderdelen (en de Boswet) geïntegreerd in de Wet natuurbescherming (Wn).

Gebiedsbescherming

In de Natura 2000 gebieden zijn de beschermde natuurmonumenten alsmede de gebieden met de status Vogel- en/of de Habitatrichtlijngebied (Voorheen Speciale beschermings Zones, Sbz's) opgenomen.

Globaal kan worden gesteld dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedsspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

Soortbescherming

De soortbescherming is per 01/01/2017 ook opgenomen in de Wet natuurbescherming. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen Natura 2000-gebieden. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent geen externe werking. Planen worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het plangebied. Conform deze wet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijke voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied. Vanuit deze kennis dienen plannen en plannen getoetst te worden aan eventuele strijdigheid met de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming.

Onder de werking van de soortbescherming vallen circa 930 dier- en plantensoorten. Alle inheemse zoogdieren, vogels, amfibieën, en reptielen zijn beschermd. Tevens hebben een aantal planten, vissen, insecten en ongewervelden een beschermde status. Voor de in het wild voorkomende planten en dieren geldt bovendien de algemene zorgplicht (art. 1.11).

Volgens de Wet natuurbescherming mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden gedood, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting- of vaste rust of verblijfplaatsen mogen niet opzettelijk worden beschadigd of vernield. Habitatrichtlijnsoorten mogen tevens niet opzettelijk worden verstoord. Beschermde planten mogen niet opzettelijk van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. De verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wn) staan vernoemd in onderstaand kader.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming (Wn)

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Ministerie van Economische Zaken

De werkingssfeer van de Wet natuurbescherming is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft de beschermde soorten **overal** in Nederland bescherming.

In o.a. artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wet natuurbeschermingswet worden de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden weergegeven. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de ontheffing- of vrijstelling (zoals werken met een goedgekeurde gedragscode) hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied.

- Beschermde soorten – met (Provinciale) vrijstelling:

Voor deze soorten geldt een vrijstelling van een of meerdere verbodsbepalingen (zoals bijvoorbeeld het vangen van dieren en/of het vernielen van vaste verblijfplaatsen. Voor deze soorten is derhalve in veel gevallen geen ontheffing nodig. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de zorgplicht, die eveneens van de Wet natuurbescherming uitgaat.

Soorten die vallen onder de vrijstelling betreft over het algemeen (en dus per Provincie verschillend) onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals algemene muizen- en spitsmuizen, de woelrat, de egel, konijn, ree en vos, algemene amfibiesoorten, waaronder de bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.

- Overige ‘nationaal beschermde’ soorten:

Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer een mogelijkheid voor ontheffing, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en ‘doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort’.

Voor deze soorten is derhalve een ontheffing nodig of kan gewerkt worden met een goedgekeurde gedragscode. Soorten die vallen onder dit nationale beschermingsregime vallen betreft onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals das, boomarter, algemene amfibieën en reptielen alpenwatersalamander, hazelworm, flora als schubvaren en bokkenorchis en vissoorten waaronder de grote modderkruiper. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht.

- **Habitatrichtlijnsoorten:**

Voor deze soorten geldt het zwaarste beschermingsregime en is voor ruimtelijke ontwikkeling geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Wel kan als voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang ook bij ruimtelijke ontwikkeling gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht. Tot dit beschermingsregime horen o.a. alle vleermuissoorten, de bever, otter, noordse woelmuis, verschillende amfibiesoorten waaronder rugstreeppad en kamsalamander.

- **Vogelrichtlijnsoorten:**

Alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. Voor deze soorten geldt het zwaarste beschermingsregime en is voor ruimtelijke ontwikkeling ook geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Wel kan als voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang ook bij ruimtelijke ontwikkeling gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht.

Zorgplicht

Voor alle in het wild voorkomende plant- en diersoorten, dus ook voor onbeschermden en beschermde soorten die zijn vrijgesteld geldt wel de ook 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wet natuurbescherming). Deze zorgplicht houdt in dat initiatiefnemer passende maatregelen moet nemen om schade aan beschermde gebieden en in het wild voorkomend plant en diersoorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en diersoorten als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien een locatie in die periode bouwrijp wordt gemaakt, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daaropvolgende voorjaar probleemloos worden gewerkt.

Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen kort gemaaid worden, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren of amfibieën die in winterslaap gaan. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen genomen te worden om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen of terreindelen af te zetten en het werk ter plaatse stil te leggen). Ecologische begeleiding kan hierin voorzien.

Bijlage 2 Impressie locatie tijdens veldbezoeken

